

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur

780. MEDDELELSE

NR. 16. 6. APRIL 1966

A. Forsøgsresultater: Fællesudvalget for
Prøvedyrkning af Køkkenurter

Sorts- og stammeforsøg med salat til koldt hus, efterår, 1963-65

Prøvedyrkning nr. 188

Efterårssalat i koldt hus er vinterens første drivhold. Det er et hold, der skal passes meget på, da lys og daglængde stadig er aftagende under hele dyrkningsperioden. Ved brug af CO₂ kan kulturen startes senere, men hvis man ikke samtidig kan hæve temperaturen, får man ikke så meget ud af det.

I forsøgene har deltaget 21 stammer, to af disse er spiret dårligt begge år. *Forsøgene er gennemført hos:* gartneriejer P. Løvgren Madsen, Avedøre, statens forsøgsstation Spangsbjerg, Esbjerg, (1964), gartneriejer Johs. Thirup, Sønderlev, (1963), gartneriejer Harry Bjørn, Volshave pr. Søllested, gartneriejer Henning Smed, Aagaard, (1963), gartneriejer N. Jørgen Nielsen, Aasum, (1964).

Såning fandt sted i kold bænk i 4. uge af august eller i hus de første dage af september. Salaten skal gro hurtigt til og skal så kunne tåle at stå til skæringen. Der er begge år an-

lagt 4 forsøg, hvert sted med 3-4 fællesparceller á 30-40 planter. Udplantningen, på 20×20 cm, er alle steder sket mellem 16. september og 1. oktober, for de forsøg der er høstet indenfor normal tid. Høsten af de tidligste stammer er begyndt de første dage af november.

Forsøgets forskellige data fremgår af nedenstående oversigt.

Af de ovenstående forsøg har nr. 3 og 7 ligget i store, lyse huse, nr. 1 og 2 i ret store huse i blok, og nr. 4, 5, 6 og 8 i forholdsvis små huse.

Det var tydeligt, at forholdsvis sen såning i bænk og sen udplantning gav for sen tilvækst og meget sen høst ud over forsøgets egentlige rækkevidde. Der er også forskel på, hvor sent man kan plante i små, mørke huse og i store, lyse huse. I de sidste er der de største chancer for at indhente en mindre forsinkelse.

Forsøgets resultater fremgår af omstående

Forsøgssted	Så-, plante- og høsttider		
	Såning	Udplantning	Høsttid
1. Avedøre 1963.....	2/9 i hus	17/9	21/11 — 24/11
2. » 1964.....	1/9 i hus	21/9	8/12 — 16/12
3. Esbjerg 1964.....	25/8 i bænk	23/9	17/11 — 15/12
4. Sønderlev 1963....	28/8 i bænk	1/10	4/11 — 27/12
5. Volshave 1963.....	29/8 i bænk	28/9	19/11 — 10/12
6. » 1964.....	2/9 i bænk	6/10	12/11 — 9/2 1965
7. Aagaard 1963.....	22/8 i bænk	16/9	7/11 — 3/12
8. Aasum 1964.....	28/8 i bænk	1/10	18/12 1964 — 1/2 1965

tabeller og er udtrykt ved karakterer, tidlighedsudbytte- og værdiberegninger.

Karaktererne er gennemsnit af alle 8 forsøg. Beskrivende karaktergivning er af stor betydning ved kulturer, hvor udseendet spiller en væsentlig rolle. Nogle ønsker en ret lys salat, andre en mørkere, nogle vil have ret glatte typer, andre mere krusede, medens nogle foretrækker store blade for små. Der er brugt karakterskalaen 10-1, med højeste karakter for det største, bedste, helt fri for sygdomme m.m., mørkest grøn etc.

Tidlighedsberegning. En stamme til efterårsbrug kan være lige god, enten den er skæretjenlig tidligt eller sent inden for dyrkningsperioden. Man kan være nødt til at bruge flere stammer, hvis man skal være leveringsdygtig både tidligt og sent. På to steder, hvor der er høstet ad mange gange, er der beregnet høstperioder.

Udbyttet. Alle høstede hoveder er sorteret og vejte. De internationale krav til I. sortering er i november-december 80-100 g pr. hoved. Da skæringen i forsøgene har været fortløbende, for at få udtryk for tidligheden, er alt over 60 g regnet for I. sortering.

Nogle af stammerne har nået denne vægt meget hurtigt og er blevet meget store inden skæringen er begyndt, andre har end ikke kunnet tåle at stå indtil de nåede vægten, på grund af visne bladrande m.m., medens igen andre har været meget længe om at nå den, og kunne være blevet større ved længere kultur, f.eks. Maikönig-stammerne.

Udbytteberegningen er gennemsnit af 7 forsøg. Kolonnen: gram pr. stk., viser, at alle de anerkendte giver store, vægtige hoveder. Under de bedste dyrkningsforhold har hovederne vejte op til 125-135 g pr. stk. 65 g var laveste gennemsnitsvægt for en stamme af de 21 prøvede. 8 stammer havde en gennemsnitsvægt under 80 g pr. stk.

Værdital. For at klassificere stammerne er de for dyrkningsformålet vigtigste egenskaber tillagt vægt efter deres relative betydning i tre værdital. På grundlag af summen af disse vær-

dital anerkendtes følgende 6 sorter og stammer, som får ret til at vedføje P 65 efter navnet:

Løbe nr. 81. Maikönig, Stensballe P 55, P 65. Ejer: Østergaards Frøavl A/S, Stensballe, Horsens. Er en ensartet, kraftig, friskgrøn salat med store, buklede yderblade og meget store hoveder. Den vokser godt til om efteråret og er sund og robust. Hovederne er middeltidligt til ret sent udviklede. Den giver et stort vægtudbytte og har en høj procent I. sortering af fin kvalitet. Er tillige anerkendt til samme formål som P 55. Har tidligere været anerkendt som P 51.

Løbe nr. 82. Maikönig, Tagenshus P 65. Ejer: A. Hansens Frøhandel, Kastrup. Er en meget ensartet, kraftig, friskgrøn salat med store, buklede yderblade og meget store hoveder. Den vokser godt til om efteråret og er sund og robust. Hovederne er ret sent udviklede. Den giver et stort vægtudbytte og har en høj procent I. sortering af fin kvalitet.

Løbe nr. 83. Maikönig, Toftø P 65. Ejer: Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger & Danske Landboforeningers Frøforsyning. Er en meget ensartet, kraftig, friskgrøn salat med store, buklede yderblade og meget store hoveder. Den vokser godt til om efteråret og er sund og robust. Hovederne er middeltidligt til ret sent udviklede. Den giver et meget stort vægtudbytte og har en meget høj procent I. sortering af fin kvalitet. Har tidligere været anerkendt som P 42 og P 52.

Løbe nr. 88. Rona, 355, Ny Munkegård P 65. Ejer: J. E. Ohlsens Enke, Tåstrup. Er en særdeles ensartet, meget kraftig, lys, friskgrøn salat med meget store, let buklede yderblade og særdeles store hoveder. Den vokser hurtigt til om efteråret og er sund og ret robust. Hovederne er tidligt udviklede og når hurtigt fuld størrelse. Den giver et særdeles stort vægtudbytte og har en høj procent I. sortering af fin kvalitet.

Løbe nr. 89. Sirius, Tagenshus P 64, P 65. Ejer: A. Hansens Frøhandel, Kastrup. Er en særdeles ensartet, meget kraftig, lys, friskgrøn salat med store, let buklede yderblade og sær-

deles store hoveder. Den vokser hurtigt til om efteråret og er sund og robust. Hovederne er tidligt til ret tidligt udviklede, og når hurtigt fuld størrelse. Den giver et særdeles stort vægtudbytte og har en meget høj procent I. sortering af fin kvalitet. Er tillige anerkendt til drivning i varmt hus om vinteren som P 64.

Løbe nr. 91. Banko, Hunderup P 64, P 65. Ejer: A/S L. Dæhnfeldt, Odense. Er en meget ensartet, meget kraftig, friskgrøn salat med meget store, let buklede yderblade og meget store hoveder. Den vokser hurtigt til om efteråret og er sund og robust. Hovederne er tidligt

udviklede og når hurtigt fuld størrelse. Den giver et særdeles stort vægtudbytte og har en høj procent I. sortering af fin kvalitet. Er tillige anerkendt til drivning i varmt hus om vinteren som P 64.

En kort beretning om forsøget trykkes i Årbog for Gartneri 1965. Den kan fås som særtryk som: 46. beretning fra Fællesudvalget for Prøvedyrkning af Køkkenurter. Det samlede talmateriale med værditalberegning m.m. kan i duplikeret form rekvireres fra Fællesudvalgets kontor i Ågård, så længe oplag haves.

Prøvedyrkning nr. 188. Salat efterår til koldt hus
Forsøgets hovedresultater for de anerkendte stammer

	Løbe nr.	Løbe nr.	Løbe nr.	Løbe nr.	Løbe nr.	Løbe nr.
	81	82	83	88	89	91
<i>Karakterer:</i>						
Ensartethed i type	7,1	7,4	7,6	8,3	7,9	7,4
Hoveddannelse	5,3	5,0	5,1	7,1	6,4	6,9
Hovedstørrelse	7,0	7,0	7,5	7,9	8,3	7,4
Bladstørrelse	7,4	7,4	7,4	8,4	7,8	8,2
Hovedfaste	5,3	5,3	5,6	6,1	6,0	6,0
Hovedfarve	6,9	6,9	7,1	6,3	5,9	7,0
Fri for visne bladrande	8,5	9,0	9,1	9,3	8,8	8,9
Fri for tipburn	9,3	9,0	9,7	8,8	9,5	9,7
Fri for salatskimmel	9,5	9,7	9,3	8,8	9,0	9,2
Tidlighed	5,4	5,9	6,0	7,8	7,9	7,9
Værdi som handelsvare	5,9	6,1	6,1	8,9	7,8	8,3
<i>Antal i perioder, procent:</i>						
Høstet i 1. periode	22	9	19	49	40	51
» i 2. »	40	46	44	26	31	28
» i 3. »	38	45	37	25	29	21
<i>Udbytte. Antal og kg pr. a:</i>						
I. sortering, antal	2016	2030	2132	2001	2076	2009
I. » kg	173	171	180	205	190	189
II. » antal	191	162	111	68	102	70
Frasorterede, antal	101	119	60	156	72	145
<i>Procent I. sortering af antal . . . . .</i>	81	82	86	80	83	81
<i>Gram pr. stk. I. sortering . . . . .</i>	86	84	85	103	92	94
<i>Værdital:</i>						
Udbyttetotal	345	339	350	411	374	377
Dyrkningsværdital	345	348	363	390	385	377
Kvalitetstal	221	223	226	222	224	226